Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 253 (10.930) Львів, неділя 14. листопада 1926. Розкіowa opłate zapłacona ryczałtem. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На передодні отворення сойму й сенату.

Отворить сесію президент Мосціцький. — Експозе мін. скарбу Чеховича. — Димісія авторів драконського декрету? — Консерватисти організуються.

Варшава, 10. листопада 1926.

Вчора й сьогодні відбулися численні наради ріжних соймових клюбів, що займалися актуальними справами з приводу скликання соймової сесії. Радили клюби: Український, Білоруський, Німецький, а також парляментарна комісія ППС. і Жидівський Клюб. Усі клюби займалися передовсім справою участи в торжестві отворення законодатних тіл на замку. Згадані вище клюби ухвалили здержатися від участи в тій параді, розуміється, кожний з инших причин.

Отворення сесії сойму й сенату назначено на замку на завтра, год. 14. Церемоніялу досі не подано до прилюдного відома. Він буде оголошений ще сьогодні. На всякий випадок певна річ, що ціле торжество буде тягнутися дуже коротенько, не довше 2 хвилин. Візьмуть у ньому участь крім послів і сенаторів також журналісти. Вчора вирішено також, що перше поферіяльне засідання сойму відбудеться ще таки завтра. На ньому виступить мін. скарбу Чехович зі своїм експове.

Сенат зачне свої праці в понеділок. Одночасно радитимуть ріжні соймові і сенатські комісії.

„Роботнік" повідомляє, що в політичних колах запевняють про недалеку димісію Кучинського, начальника виділу в міністерстві внутрішніх справ, одного з головних авторів пресового декрету. Є теж чутка, що небаром має уступити Гжибовський, шеф кабінету президії ради міністрів, якого вважають творцем пресового декрету.

Новооснована консервативна партія, якої організатором є кн. Януш Радзівіл, спирається на істнуючій уже „консервативній організації державної праці", на частині краківських „станьчиків" і на групі великої магнатерії під проводом амбасадора Хлаповського. Нова партія має виелімінувати зі своєї програми монархізм. В управі партії засідають: кн. Януш Радзівіл, амбасадор Хлаповський, проф. краківського університету Кшижановський і ректор виленського універс тету проф. Здзєховський.

Ліквідація англійського страйку?

Льондон, 12. листопада 1926.

Тут загально думають, що небаром полагодиться конфлікт в угляному промислі. На нинішнім засіданні делеґатів шахтярів западе рішення щодо оконечних умовин, опрацьоване міжміністеріяльною угляною комісією в порозумінні з виконавчим комітетом шахтярів.

Оконечне управильнення справи може проволіктися наслідком евентуального переслання опрацьованих умовин до поодиноких копалень. У вижиданні дальших подій виконавчий комітет шахтярів і власники копалень займають невтральне становище. Умовини передбачують між иншим утворення міжнароднього трибуналу, до якого можна буде висилати всякі зажалення і скарги проти реґіональних умов, які не дадуться погодити з деякими вичисленими умовинами. До того трибуналу пересилатимуть також тексти умов, які передбачують час денної праці понад 7 годин.

Власники копалень оголосили заяву, яка доказувала би, що ті кола ставляться критично до умовин угоди, пропонованої урядом.

Отворення французького парляменту. — Довіря для уряду.

Париж, 12. листопада 1926.

Нині отворено французький парлямент після тримісячної перерви. Згідно з бажанням уряду, котрий поставив заяву довіря, палата депутованих 365 голосами проти 207 ухвалила відіслати всі інтерпеляції до часу після ухвалення буджету.

Втікають із Палестини.

Варшава, 12. листопада 1926.

Останніми часами впадає в очі масова реемінрація Жидів із Палестини до Польщі. Вертати хочуть і ті, що зреклися польського громадянства — наслідком великої економічної кризи в Палестині. Польські консулярні власти не хочуть давати в таких випадках віз, тому жидівські діячі роблять заходи в польському уряді, щоби влекшити новим палестинським горожанам поворот до Польщі. Отже хвиля жидівської реемінрації готова знову розлитися по цілій Польщі.

Повстання в Дагестані проти СРСР.

Москва, 12. листопада 1926.

Сюди прийшли вістки, що в Дагестані вибухло повстання тубильців, звернене проти влади СРСР. Вислано карні відділи для здавлення повстання. Идуть бої, про вислід яких нема покищо ніяких достовірних даних.

Більшовицько-турецький союз.

Льондон, 12. листопада 1926.

„Таймс" повідомляють із застереженням, що Чічерін і Тевфік Руді бей підпишуть нині в Одесі договір у справі союзу. „Ізвестія", обговорюючи стрічу Чічеріна з турецьким мін. закордонних справ зазначують, що взаємини між обома державами утревалюються. Часопис сподіється, що виміна думок між обома держ. мужами матиме такі корисні наслідки, як підписаний м. р. в Парижі пакт про неагресію. Цілий ряд договорів між обома державами стає на перешкоді імперіялістичним плянам Англії на близькому Сході.

Землетрус.

Рим, 12. листопада 1926.

Вчора в Катанії в 15. год. був землетрус. Тревав пять секунд. Серед населення повстав переполох. Матеріяльних шкід не було.

Демонстрації безробітних у Дрогобичі.

Дрогобич, 12. листопада 1926.

Нині перед полуднем відбулася демонстрація безробітних із Борислава і Дрогобича, при участи більше як 1000 демонстрантів. Кінна і піша поліція розігнала демонстрантів. Староста приняв депутацію безробітних, яка предложила йому домагання в справі збільшення запомог, приділювання харчів і вугля. Староста запевнив депутацію, що власти поробили заходи, щоби прийти безробітним з поміччю. Депутація повідомила про той вислід демонстрантів.

По ограбленню каси.

Самбір, 11. листопада 1926.

Після ограблення тутешньої почтової каси поліція в розпуці кинулася на всі боки. Арештувала 9. ц. м. в ночі Українця австрійського інваліда, каліку на праву руку, без польської ренти, правника Остапа Коберського, що в 2 год. рано 8/11 вернув з кооперативного зїзду зі Львова. Крім того його сестру та писарку у д-ра Кіцули Филипіву, що в критичнім часі була в Стрию. Почтареві Юркевичеві та поліції тут видно привидівся український „саботаж". По розвазі поліція випустила Коберську і Филипіву, а лишила на довше Остапа Коберського, хоч нападені бачили грабіжників з обома руками. Для товариства Коберському приарештувала поліція ще „істінно-русского" Кириченського і Поляка-патріота Боберського, як підозрілих, склавши в цей спосіб трійку вельми оригінальну і накликавши на українських інвалідів, безруких і безногих великий страх. Такий покищо успіх осягнула тутешня поліція.

Доразовий суд у Львові.

Львів, 12. листопада 1926.

В понеділок відбудеться у Львові доразовий суд над б. матрозом Гердою, убийником Станькової з Левандівки. Судові буде проводити ст. суддя Малицький, обвинувачуватиме прок. Сивуляк.

Підвишка цін хліба у Львові!

Львів, 13. листопада 1926.

Львівські пекарі домагаються підвишки ціни хліба на 63 сот. від кг., мотивуючи своє домагання зростом ціни муки, яка тепер коштує 65 сотиків. Репрезентанти консументів спротивилися підвишці на вчорашньому засіданні т. зв. цінникової комісії. Найближче засідання магістрату має вирішити справу нової ціни, яка обовязуватиме від понеділка.

Біржа.

Гроші.

Долар у приватних оборотах 9.02.

Золото: 20 австр. корон 36·00—36·50, 20 фр. франків 33·50—33·80, 20 нім. марок 42·20—42·50, 10 рублів 46·00—46·50.

Срібло: австр. корона 0·61—0·63, 5 австр. корон 3·30—3·40, австр. фльорен 1·65—1·70, рубель рос. 2·65—2·70, копійки за рубель 1·32—1·36.

Збіжжя.

Пшениця краєва двірська 48—49, пшениця краєва селянська 46—47, жито галицьке 37·25, 34·75, ячмінь галицький броварний 38·75, 34·75, ячмінь галицький до перемелювання 30·00—31·00, ячмінь пастівний 28·00—29·00, овес галицький 30—31, кукурудза румунська 31—32, фасоля біла 40—43, фасоля краєва 41·50—43·50, фасоля колірова 33—35, горох пів-Вікторія 72—82, горох полевий 49—55, бобик 34—36, вика 36·00—38·00, сіно пресоване 7·00—8·00, солома пресована 4·25—4·50, гречка 33·00—34·00, льон 61·00—63·00, ріпак 62·00—64·00, отруби житні 21·50—22·50, крупи гречані 68·50—68·50, крупи ячмінні 49·50, пенцак 48·50—49·00, конюшина червона 335·00—385·00, мак синій 175·00—185·00, мішки ютові 1·90, мішки уживані 1·80 зол.

Наш парлямент.

Львів, 13. листопада 1926

Пізна осінь — це час, в якому звичайно відбуваються річні загальні збори наших осередніх установ: культурних, освітніх, економічних, а часто й торговельно-фінансових. Осінній час є найдогіднішою хвилею для перегляду вислідів пройденого шляху, для оцінки приноровлювання метод і вложеної праці, для намічення на основі досвіду нових розвиткових доріг.

В такому часі збірається і Народній Зїзд, найвища установа Українського Національно-Демократичного Обєднання, щоби розглянути й оцінити свої дотеперішні організаційні досягнення та намітити способи й засоби дальшої організаційної праці, дальшої розбудови української всенародньої партії.

Перед війною, в умовах австрійського конституційного життя, Народній Зїзд з повним правом можна було назвати нашим національним парляментом, установою, в якій проявляється і рішає воля всього народу. Народній Зїзд присвячував увагу всім ділянкам українського національного життя, білянсував усі наші досягнення, розглядав недостачі на полі політичнім, культурнім і господарськім та виносив обовязуючі велику більшість нашого громадянства постанови в напрямі вирівнання недостач.

Після війни, в умовах польського ліберально республиканського конституціоналізму Народній Зїзд ще ні одного разу не міг відбутися нормально.

Українські політичні партії перебувають досі — як не на нелеґальному, то щонайменше на півлеґальному становищі.

Українське Національно-Демократичне Обєднання,

— як партія широких мас, як всенародня організація — не має нічого спільного з конспірацією. Свої тези і домагання Обєднання виставляє зовсім відкрито, формулує їх ясно, а свої змагання маркує позитивно, відкидаючи всяку дипльоматичну двозначність.

Важко передбачити, як до сьогорічного Народнього Зїзду, який має вирішити важні питання нашого культурно-освітнього й економічного життя, поставиться істнуюча на нашій території влада

Народній Зїзд мусить відбутися

ходячи як причину смерти заборону її родичів на коротке волосся; вона воліла вмерти як ходити в немодній зачісці. Ще 50 літ тому родичі труїлись із сорому, коли їх дочка остригла собі по хлопячому волосся. Ось що значить „еволюція"!

Дописи.

Теребовля. (*Кооперативне свято*). Дня 31. жовтня ц. р. відбулося у нас перше кооперативне свято нашого повіту. В год. 10-тій відправив о. кан. Мохнацький целебровану Службу Божу з гарною проповідю на тему нашої кооперації. Опісля велика маса народу — кооператори й гості — удалися на площу каси „Поміч", де в год. 12-ій розпочалося кооперативне віче. Це перше кооперативне українське віче отворив довшою промовою голова П. С. К. у Теребовлі проф. Чайківський, підчеркуючи значіння цього великого свята. Після того слідували ріжні привіти, між якими устно зложив привіт від місцевих українських установ о. кан. Мохнацький, від Союзу Українок п. Кузьмова, від Подільського Союзу Кооператив д-р Чумак, від читальні „Просвіти" у Кровінці п. Заставний і від кооперативи в Кобиловолоках п. Бундза. По привітах виголосив ярку промову інж. Ст. Мацькевич, дир. П. С. К., завзиваючи нарід до щирої співпраці й витревалости на кооперативній ниві. По нім говорив о. Кузьма на тему загально кооперативну, а опісля забрав ще голос п. Крушельницький зі Слобідки Старої, зясовуючи гарно значіння кооперації для нашого села. Свято закрив щирою подякою для всіх присутніх проф. Чайківський. У святі брала участь велика сила українського населення з провінції і з самого міста. Враження того нашого першого кооперативного свята було чудове, що дає запоруку на кращу будуччину нашого елементу в повіті. Після свята мав відбутися похід улицями міста і спільна фотографія, одначе наше староство й одно і друге заборонило, хоч кооперативні свята з походами відбулися в ріжних містах Галичини й Волині без ніяких перешкод. Так виглядає наше тутешнє життя в добі „моральної санації".

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

З судової салі.

Кара смерти за § 58.

Тернопіль, 10. листопада.

Дня 8. листопада 1926 відбулася перед лавою присяжних в Тернополі карна розправа проти Михайла Білого, 37-літнього господаря з Березовиці Великої і 21-літнього парубка Омеляна Ячмінського з Острова пов. Тернопіль за злочин державної зради з § 58 зак. карн. до ч. стр. Vr 1037/26. На основі акту обвинувачення Михайло Білий і Омелян Ячмінський мали належати до комуністичної партії Західної України і шляхом книжок поширювати комуністичні ідеї серед своїх односельчан. До їх справи прилучено також і Михайла Антка, господаря з Острова, котрий пересидів довший час у слідчій вязниці, але остаточно проти нього слідство припинено. Розправа не виказала зовсім, щоби Білий або Ячмінський належали до комуністичної партії, а вина Білого полягала в тому, що при домашній ревізії знайдено у нього дві книжки, на думку поліції і прокуратури дуже небезпечні, бо трактуючі про комунізм. Ячмінський знова — хлопець тільки напів грамотний, допустився державної зради тим, що з радикального віча в Тернополі перед жнивами ц. р. приніс домів і передав Антькову пакет з комуністичною бібулою, яку одержав там від якогось невідомого Жида з перевязаним оком і який, не читаючи його, передав Антькову, котрий рівнож не читав цеї бібули, а навіть пакету не розвязував. Присяжні девятьма голосами потвердили вину Білого з § 58 і 65 зак. кар., і щодо Ячмінського заперечили § 58 з. к., а потвердили тільки питання в напрямі § 65 з. к. (заворушення публичного спокою). З уваги на вердикт трибунал під проводом радника Островського узнав Михайла Білого винним злочину державної зради з § 58 і 59 з. к. і заворушення публичного спокою з § 65 закону карного і по думці § 59 зак. карн. засудив його на кару смерти через повішення, а Омеляна Ячмінського на кару однорічної тяжкої вязниці за злочин з § 65 з. к. Вердикт лави присяжних викликав серед присутніх, не виключаючи суддів фахових, як і в цілому Тернополі, величезне враження, бо засуджено на смерть людину за те, що знайдено в його хаті дві неблагонадьожні чи нецензурні книжки! Лава присяжних складалася з польських селян і двох польських поміщиків, згл. посесорів. Обвинувачував підпрокуратор Голембйовський, боронив місцевий адвокат д-р Розенфельд, котрий, хоч добрий оборонець, до політичних оборон не надається зовсім, бо для них не має майже ніякого зрозуміння. Проти вироку зголосила оборона зажалення неважности. Засуджений на кару смерти Михайло Білий проголошення вироку приняв спокійно.

Нові книжки й видання

(прислані до редакції).

КНИЖКИ:

Д-р Кость Левицький: ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ ВІД 1848—1914 Р." том І. Львів 1926. Накладом автора, ст. 432, 86 ілюстрацій. Ціна 15 зол.

Омелян Терлецький: ЕЛЄМЕНТАРНА ҐЕОҐРАФІЯ. Львів 1926. Накл. „Рідної Школи", ст. 82.

КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ „ДНІПРО" на 1927 р. Львів 1927. Накл. „Українське Т-во Допомоги Емігрантам з Вел. України". Зміст: Е. Маланюк: Уривок з „Варягів" (вірш) Д. Андрієвський: Симон Петлюра. М. Левицький: Таких було багато (опов.). Ю. Липа: Офіра (драм. сцена), В. Дудко: Упир (опов.). Ст. Сірополко: З життя української кольонії в Москві. Д. Донцов: Ceterum censeo.

„ТОВАРИШ", КАЛЄНДАР—МАЛА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ на р. 1927 з провідником по Львові і краю, ст. 120+50. Зміст: Календаріюм. Всесвітній історичний календар. Український істор. календар. Загальні відомости з агрономії. Наша земля. Держави всього світу. Союз Радян. Соціял. Республик. Скільки Українців на світі. Українська преса. Господарство світу. Польська Республика. Українські школи. Чоловік. Діяграми.

ГРІХИ МОЛОДОСТИ, комедія на 3 дії, перерібка В. Мартиневича. Тернопіль 1926, ст. 46.

о. Омелян Ґорчинський: УСТАВ БОГОСЛУЖЕНЬ на рік 1927. Львів 1926. Накл. Священичої Кооперативи „Власна допомога", ст. 223.

ЖУРНАЛИ:

ЛІТЕРАТ.-НАУКОВИЙ ВІСТНИК, кн. XI. листопад. Зміст: Володимир Гнатюк (від редакції). О. Грицай: Cordis letita. А. Карашевич: Вічність. Заняття. У слоту. Так говорив Заратустра. Нерви. Кравців: Кривавим листом котить падолист. Д. Лукіянович: Невмируща пісня. Л. Борзяк: Букет пролісків. А. Животко: Визвольний рух на Подонню. Д-р Я. Гординський: Англійська література XIX. й XX. ст. С. Сірополко: VI-ий міжнародній бібліотечний зїзд у Празі. Ф. Порше: Роля мрії в новітнім життю. Ю. Липа: Львів. В. Дорошенко: Памяти В. Гнатюка. В. Гнатюк: Автобіографія. Д. Д.: Консолідація москвофільства.

КУЛЬТУРА, журнал культурного, суспільного й політичного життя. 11. число. Львів, листопад 1926. Рік видання IV. Видавець і відповідальний редактор: Степан Рудик. Зміст: П. Тичина: Вітер з України. Гр. Шумський: Вітер з України. Жовтнева революція. К. Цеткін: Пролетарська мораль і полове питання. О. Стефановський: На манівцях українського соціял-опортунізму. Стецький: Буря в Англії. З життя Заходу. Політика. Господарське життя. Робітничий рух. Професійний рух. Тихон: Ю. Крук-Мазепинець. Дурні діти. В. О.: Нарис економічної ґеографії.

„СВІТ", ілюстрований журнал, ч. 21. 1. листопада. Зміст: І. Камінський: Місяць книжки. Р. Купчинський: Осінний триптих. І. Яремський: На курорті. М. Рудницький: Про нашу книжку злобних правд кілька. І. Возин: Душа промислу. В. Атаманюк: Спогади. Перша жінка Індії. Іван А. Крушельницький: Вона і він. Д. Козій: На півдороги. А. Я.: Невідомий замах на Миколу II. О. Маковей: З недрукованих поезій. Ярослав Верхліцкі: Баба. Переклав Іван Ставничий. Жорж Санд: Мала Фадета (роман). 16 ілюстрацій.

„НАША БЕСІДА", ілюстр. двотижневик. Варшава, 5. листопада, ч. 21. Зміст: В. Некрашевич: Шукав матір. В. Островський: Політики, повість. Т. Довгаль: Понад воду (вірш). Л. Л.: Роковини великої втрати. Б. Вронський: Природні багацтва Волині. І. Шумський: Осінь. В. Павлович: Плутані розяснення кс. Гушна. Семен Любарський: Місто Городло. А. Санчук: Валення літерат. кумирів. Б. Монкевич: Українська пісня за кордоном. Література, мистецтво, наука.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ. Місячник. Рік II. Ч. 9—10. Зміст: Від Редакції. — Д-р А. Гатляк: Про господарську сторінку філятелії. — Д-р В. Онишкевич: Спекуляція в філятелії. — В. Кипріян: Філятелістичні окрушки (ілюстр.). — М. Ципріянович: Ріжниці у „Масарикових марках". — В. Сапожников: До полеміки про нар. видання Київ III. (по нім.). — Е. Вировий: Україна в новому „Зенфі" (по нім.).—Д-р Ів. Німчук: Ювилейні марки Франка (зі знимкою). — Дрібні вісти. — Українські збірки на марочних виставах в Европі в рр. 1921—1925.—Нові марки.—Бібліографія. — З філятелістичних журналів. — Оголошення.—Адреса: Wien XVIII., Gersthoferstrasse 138.

ОПОВІСТКИ.

„Український Національний Хор" під управою Дмитра Котка:

Неділя 14. XI. — Копичинці.
Понеділок 15. XI. — Чортків.
Второк 16. XI. — Тлусте. 1-2

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.

Організаційний рух.

Віче в Товщеві, пов. Львів.

Дня 7. листопада ц. р. відбулося в Товщеві, львівського повіту, політичне віче Українського Національно-Демократичного Обєднання в просторій салі читальні „Просвіти“. На віче прибули також громадяне сусідних сіл: Милятич, Селиськ і Черепина.

Віче отворив ідейний провідник села, господар Іван Думанський. До президії покликано господарів: Стаха Химінського і Кирила Лещака з Товщева та Гаврила Ількова зі Селиськ.

Реферат про політичне положення українського народу та про завдання Обєднання виголосив голова Повітового Народнього Комітету Обєднання п. Іван Ліщинський. Про способи ведення боротьби за належні нам права говорив д-р Ст. Бабюк з Винник.

В дискусії забирали голос: пп. Ількін і Думанський. Порушили вони справи: постійне, щораз більше упосліджування місцевої української школи і намірена владою її злука з місцевою польською школою, обсада української школи польським учительством, накинення українським громадам польських громадських управ; відмова громадським комісарем Товщева дозволу на аматорські вистави в читальні „Просвіти“ й ин.

Замітний рух серед українського жіноцтва, яке мало чи не перевагу на вічу.

НОВИНКИ.

— Нобліївський лавреат. Нарешті! Шведська Академія Наук призначила нагороду Нобля за літературні заслуги, над якою надумувалась увесь минулий рік. Дістав її, чи не найбільше популярний европейський письменник щодо імени: англійський драматург Бернард Шов. Премія у поважній сумі 118 тис. шведських корон призначена за минулий рік, в якому не дали нікому нагороди, вагаючись між англійським повістярем Томасом Гарді, скандинавською письменницею Сіґрід Ундсет, німецьким письменником Томасом Манном і еспанським Бляско Ібанесом. Цього року всі ці кандидатури, разом з французьким кандидатом І. Роні, впали перед Б. Шовом, з яким ні одно з цих імен не може рівнятись щодо своєї сили та пошерення. Всі театри світа мають це імя в своїм репертуарі, вся европейська й американська преса друкує вряди-годи інтервю з найдотепнішим і найбільше злобним Англійцем, його рефлексії, уваги та дотепи на тему найбільше актуальних справ політики, суспільних подій, літератури та мистецтва. Подаємо з памяти найважніші його пєси, з яких деякі (нпр. „Кандіда“ і „Герої“) йшли й на нашій сцені: „Людина й надлюдина“, „Дилема лікаря“, „Ученик дідвола“, „Цезар і Клеопатра“, „Люде й зброя“, „Пігмаліон“, „Андрокль і його лев“, „Перша пєса Фанні“, „Професія пані Уорен“, „Острів Джона Буля“, „Навернений капітан“, „Не кажіть ніколи“. „Мезалянс“, „Дім удовиці“, „Майор Варвара“, „Назад до Метузалема“ і остання, що обійшла з величезним успіхом усі европейські сцени „Св. Иоанна“ (Жанна д' Арк). Шов написав також кілька повістей (найбільше відома „Соціяліст-аматор“) і чимало суспільних та фільософічних нарисів.

— На літературний ювилей — ісшит. Одержуємо таку листівку від нашого письменника Василя Пачовського, що від скінчення війни вчителює на Чехословаччині, у Береговім: Прошу подати ласкаво до відома суспільної опінії: Дня 1. листопада 19.6 в роковини історичних подій відбулася моя промоція на доктора фільософії „cum ... re“ на українськім університеті в Празі, в 25-літні роковини моєї літературної діяльности. Окрім фільософії я склав два риґорози з історії мистецтва, археольоґії і історії на основі праці з історії візантійської мініятури по рукописам. — Не для чести, ні титулу, ні для карієри зложив я їх з відзначенням, але на те, аби переведась опінія, що український поет і письменник — дилетант або неук у справах науки.

— Нові українські інжинірн хемії. На протязі мин. акад. року одержали диплом інжиніра хемічної технольоґії на празькій політехниці оці Українці родом з Галичини: Василюк Павло, Демидчук Лев, Загринівський Степан, Олексишин Семен, Чижович Олександра, Гоїв Евген. Деякі з них вернули до дому, а деякі залишились покищо на Чехословаччині, де працюють на ріжних фабриках, як от Демидчук Лев на цукроварні та Василюк Павло на текстильній фабриці. Крім того працюють вже від довшого часу в чеськім текстильництві Кичун Іван та Меркун Антін. Інж. Загринівський Ст., перейшовши границю, працює на одній з текстильних фабрик у Радянськім Союзі.

— Український вчений на міжнароднім конґресі прикладної хемії. У Брукселі відбувся в днях 26./X.—?.—X. ц. р. черговий конґрес прикладної хемії, організований від ряду літ парижською науковою установою „Société de Chemie Industrielle“. В одній з численних секцій цього конґресу, а саме в секції цукрової промисловости виступив з відчитом на тему „Кристалізація цукрози“ професор Кухаренко, ректор Київського Політехнічного Інституту та голова київської катедри цукрознавства, що з цим роком має бути перетворена в „Інститут Цукрознавства“ з осідком у Київі. Його студії з його спеціяльности, над якою працює він від ряду літ, зустрілись з признанням у західноевропейській науці, його статті були друковані в ріжних чужинецьких, головно німецьких наукових журналах. — *Л. Д.*

— З еміґрантського життя. 31. жовтня ц. р. придніпрянська еміґрація зорґанізувала „Відділ Українського Центрального Комітету в Тернополі“, обсяг праці якого поширено на все тернопільське воєвідство. Склад Управи Відділу УЦК. є такий: голова п. Головний, заступник голови п. Болдирів, секретар п. Зарудний, касієр п. Єфимчук. Головою Ревізійної комісії п. Рудник. На Різдвяні Свята Управа відділу УЦК. задумує скликати перший еміґраційний зїзд тернопільського воєвідства.

— Українські євангелики, що метушаться головно в станиславівській дієцезії (Станиславів-Коломия), приступають до будови першої своєї церкви в Коломиї. На цю ціль збирають гроші передовсім у Злучених Державах і в Канаді.

Відгуки дня.

Теплий кожух, та не на мене шитий.

Маю товариша, якого не скалічила доля ні письменницьким талантом, ні редакційним обовязком. Вона дала йому село, в якому є і ставок і млинок і вишневий садок з 400 морговим додатком, вчисляючи сюди і горальню.

Перед оцим то товаришем жалувався я на свою біду, яка більше знана мені, як моїм читачам.

— Тяжко, брате, тепер на світі. Перший від першого чим раз далі, а десятий чим раз ближче. За один кінець уже держиш, а другого ще не видно.

Мій товариш сумно покивував головою, пригадуючи собі певно давні часи, коли то я був на знаменитій посаді: „ксьондзового сина“ — ученика.

Далі лише його прояснилося і він звернувся до мене з пропозицією:

— Знаєш, що! В мене є посада мельника... Можеб ти обійняв її?

— Обіймав я вже друже, нераз і неодно, але щодо млинарства, то не знаю, як воно вийшлоб.

— Дурниця, думаєш що то дуже тяжче, як писати фейлєтони!? Трохи інвенції, трохи помисловости — і на тім кінець.

— Ні, друже — кажу, — як не приваблива твоя пропозиція, я на неї не піду, не хочу шкоди ні для тебе, ні для твойого млина.

— Якже це?

— Зовсім просто. З мойого мелення муки не буде, бо колиб який міг заступити жорна, то неодна львівська пані продукувалаб більше муки, як усі млини в Галичині. До того й мусів би займатись білилом, тоді коли доля судила мені весь вік мати до діла з чорнилом.

— Дивний ти чоловік! Чиж не приємнеб булоб тоді бачити все в білих красках?

— Ні, друже, навпаки. Мені серце рвалося би як святочна промова на шматки, колиб я мусів вибілювати всіх, хто тільки ввійшов би до млина. Знаю напевно, що зараз скористалиб з нагоди ріжні зрадники і вийшлиб білі та непорочні, як голуби. І так у нас вибілюється нераз людей, хоч вони чорні як смола, але бодай я до цього не прикладаю руки.

Мій товариш ще таки не давав за виграну:

— Мені здається — говорив, — що ти найбільше боїшся гуркоту млина.

— Ти хіба не знаєш, що значить редакція. Гуркіт млина був би хіба слабою пригадкою її.

— Ну так, — це тільки якась частина дня, а врештою ти маєш спокій.

— Приятелю, я жонатий...

На тому справа моєї млинарської посади обірвалася і я залишився при старім занятті.

Всеж таки, коли тепер на зимно продумую над тим усім, мені робиться деколи жаль, що я не приняв пропозиції. Кусок хліба, з якогоб я жив, не ставав би в горлі людям так, як той, з якого стараюся жити.

Галактіон Чіпка.

Українська євангельська церква в Коломиї має стати протестанською катедрою для цілого Покуття.

— Із німецької преси. Д-р Еміль Фактор, головний редактор щоденника „Berliner Börsen-Courier“, обходив перед кількома днями свої 50-і уродини. Д-р Фактор має славу визначного редактора й театрального критика та крім театральних пєс видав (1920 р.) більшу монографію про Олександра Мойсія. — 8-ого листопада кінчить 60 літ співвидавець і головний редактор відомого берлінського часопису „Tägliche Rundschau“ Г. Генріх Ріппер, що положив великі заслуги коло розвитку німецького дневникарства й довший час був головою „Державного Союзу німецької преси“. Ріппер грає теж значну ролю в політиці й був деякий час послом до німецького райхстагу.

— Медики і трупи. Читачі може пригадують собі, що недавно у Вильні, на медичнім факультеті, вирinув конфлікт між студентами-християнами і Жидами на тему, чому в просекторії нема для практичних вправ трупів померших Жидів. Студенти-християне домагались, щоби студенти-Жиди постачали певну пропорціяльну скількість трупів щомісяця. Виїхала комісія з Варшави в цій справі, — голова просекторії пропонував студентські збори в цій справі — все надаремне. Конфлікт істнує далі. Студенти-Жиди бороняться тим, що їх віроісповідна громада дбає за те, щоби своїх померших, якими родина не журиться, хоронити власними засобами і тому їм дуже важко роздобути трупів. Дуже можливе, що просекторія у Вильні буде зачинена весь рік.

— Ucrainica. З „Українського Філятеліста“ (ч. 9.—10.) довідуємося, що на днях вийшла велика праця німецького дослідника, присвячена українському маркознавству, а саме C. Svensson-a: Ukraina-Handbuch, Wiesbaden 1926. Праця складається з двох частей: історичної і катальогово-цінникової, богато ілюстрована. Книжка видана дуже гарно, окладинка її синьо-жовта. Це довго ожидана, нова праця з ділянки української філятелії, хоч ріжних праць чужинців з тої области дуже богато, просто ціла література. Коли дочекаємося першої праці про українські марки в українській мові?

— Вихованець бурси вломником у ній. У львівській польській бурсі ім. Косцюшка застрілили минулої ночі вломника, який відвідав її не перший раз. Тричі вдирався він до саль цього заведення, перескакуючи високий мур, знимаючись фасадою дому на поверх із зручністю акробата та спеціяліста від замків, які відчинював. Від 2-ох тижнів учителі бурси із старшими учениками зорганізували нічну засідку на злодія, який обікрав їх уже тричі з гардероби. Підозрівали, що злодієм мусить бути знайомий, бо знаменито орієнтувався у розкладі саль, коридорів і вікон. Після двох тижнів нічний настирливий гість звився знову в півночі. Зрадила його з віддалі розбита шиба, крізь яку влізав на коридор. Після першого стрілу дижурного вчителя не втік, а пробував перейти до канцелярії з касою, держучи весь час перед собою заряджений револьвер. Учитель і ученики, знаючи, де стоїть, почали стріляти до нього наосліп; впало 13 стрілів, з яких один, у груди, був смертельний. З найдених при ньому документів виявилось, що зветься він Константин Ломніцький, має 20 літ, є дезертиром кавалерії із Замостя, сином поручника і бувшим... вихованцем цієї-ж бурси. Не дай Боже як би така подія трапилась в якій нашій школі! Яка би то повінь наклепів і обвинувачень полилась із шпальт „Слова Польского“ на українське шкільництво, яке річ ясна, виховує кандидатів на злодіїв і розбишак!

— Велика марочна вистава, що відбулася від 16.—23. жовтня ц. р. в Ню Йорку, була чи не найважнішою філятелістичною сензацією у світі за останніх 50 літ. Це був дійсний міжнародній празник філятелістів, бо найбільш відомі збирачі всіх країн і народів узяли в цій виставі участь. Суми, що їх репрезентували виставлені там марочні скарби, не до оцінення. Сильно заступлена була на виставі й філятелія СРСР. З українського боку була заступлена м. ин. велика марочна фірма п. К. Лисюка в Ню-Йорку і редакція „Українського Філятеліста“ у Відні. Цяж сама редакція була заступлена на 32. зїзді німецьких філятелістів, що відбувся, з початком серпня в Дортмунді. З цим зїздом була злучена також вистава марок, улаштована Нім. Філят. Союзом.

— Світова хроніка. Помер співак берлінської державної опери баритон Йосиф Шварц у 45 р. життя. — Мексиканський президент Каллес пішов на уступки у релігійних справах. У парламенті внесли проєкт закону, який дозволяє чужинним кольоніям у Мексику мати на протязі 6 літ чужинних священиків. За цей час повинні бути підготовлені на їх місце Мексиканці. — Помер найстарший англійський репортер Роберт Редфорт у 72 р. життя. На протязі 50 літ він завідував відділом останніх подій. На день перед смертю віддав ще свій рукопис. Недавно сам обрахував, що за час своєї газетної праці прослідив 100.000 фактів. Він був біографом Діккенса, якого знав у молодости і якого щодня відвідував оповідаючи йому найцікавіші події із своєї репортерської праці. — Американці, що живуть у Парижі могли взяти участь в останніх американських виборах віддаючи свої голоси в американськім консуляті. З 25.000 Американців у Парижі зголосився тільки один виборець! — У французькім містечку Періґе отруїлась дівчина Раймонда Беґіер

тьохтомової джерельної праці про „Історію Німців у карпатських землях“ („Geschichte der Deutschen in den Karpathenländern“, Гота 1906—1911), в якій по раз перший зіставлено в цілість богатий матеріял про історію німецької кольонізації від найдавніших часів у Галичині, Буковині, Румунії, Семигороді й на Мадярщині. Сюди належать також його праці про німецьке право в карпатських краях, а зокрема в Галичині („Beiträge zur Geschichte des deutschen Rechts in Galizien“ 1907—1910) і на Мадярщині („Studien zur Geschichte des deutschen Rechts in Ungarn und seinen Nebenländern“).

Проф. Кайндль присвячував теж пильну увагу українським справам, а зокрема українському питанню в Галичині й помістив у цій области цілу низку праць, статтей та заміток (нпр. „Zur Namengebung der Ruthenen“, Wiener Zeitung, 1902, чч. 26 і 27; „Zur ruthenischen Frage“, Grenzboten, 1916, ч. 30; „Die Selbständigkeit Galiziens und die Deutschen“, Grenzboten 1916, ч. 50), з поміж яких найважніша його книжка: „Polen und die polnisch-ruthenische Frage“, що в 1917 ім році появилася другим виданням у збірці Тайбнера „Aus Natur und Geisteswelt“ (ч. 547) з окремим доповненням джерел (Липськ 1917).

Окрему заслугу для української науки має проф. Кайндль як референт і рецензент українських наукових праць і видань по всіляких німецьких наукових журналах і автор оглядів української історичної та етнографічної літератури в „Jahresberichten der Geschichtswissenschaft“ 1893—1914) і в „Глобусі“. Його рецензії на публікації Наукового Товариства імени Шевченка причинилися чимало до популярности нашого Товариства в европейському науковому світі.

Проф. Кайндль займався вкінці й гарним письменством; з під його пера вийшов нпр. перший роман з життя німецьких кольоністів у Галичині „Die Tochter des Erbvogtes“.

Підчас війни Кайндль перенісся до Грацу й перервав безпосередній звязок з нашою територією і наукою, одначе не загубив, як видно із вище згаданих праць після 1915-ого року, інтересу до предмету своїх давніших розслідів. Тепер, як довідуємося, працює він над виданням великої збірки народніх пісень карпатських Німців, що безперечно буде мати деяке значіння і для українського фолькльору.

бо він є наглядною, стихійною потребою нашого життя. А що є стихією, що становить природну потребу, того не можна припинити неприродними, вимковими засобами. Приноровлення дотеперішніх прийомів з боку влади може тільки відбитися на його чисельности і обсязі проблем, що творять його порядок нарад.

Змаганням відповідальних керманичів Українського Національно-Демократичного Обєднання є надати Народньому Зїздові якнайповажніший і ділово найзмістовніший характер, привернути позитивний зміст передвоєнних конгресів, піднести його знову до рівня нашого національного парляменту.

Теперішній час особливо вимагає вдумчивого, вельми відповідального розгляду й оцінки нашого сучасного положення.

моральна міць нашого народу ставить непрохідні запори цьому суспільному шумовинню, та всетаки гісі впертої акції не слід зовсім легковажити.

Перед Народнім Зїздом, перед нашим національним парляментом стоять великі завдання і ще більші обовязки. Українське Національно-Демократичне Обєднання завдяки енергії і посвяті проводу — на протязі свого майже півторарічного істнування довершило — можна сміло сказати — чудес. Віддаючи на цьому місці належню дань нашому національно-політичному проводові, годиться зазначити, що його рухливість не булаб дала таких величавих вислідів, якби не всесильність національної ідеї, яка є головним товчком і двигуном нашої народньої організації.

Під прапором цієї всесильної, всенародньої, творчої ідеї Українське Національно-Демократичне Обєднання в розмірно короткому часі, поборюючи величезні труднощі, відбудувало свою організацію в Галичині, дорівнюючи передвоєнному станові, або навіть перевищуючи його. Звертаючи майже всю свою увагу на галицький терен, Обєднання мало помітними організаційними успіхами може похвалитися на північно-західних українських землях, тільки тут і там перекидаючи свою організаційну сітку.

Колиб хто-небудь хотів з того приводу робити заміти дотеперішньому проводові Обєднання, то при тому, будучи обєктивним, мусів би тямити на одно: Українська національна демократія, що несла на своїх плечах майже виключно тягар боротьби й оборони, одночасно була тим фронтом, на який постійно були звернені всі наступи противника. У висліді нашої національно-політичної невдачі національна демократія ділила долю всіх борців, внесилених і розбитих у великому змаганні. Тому повівши до обєднання національний табор, керманичі УНДО в першу чергу звернули увагу на відбудову організації там, де вже вона істнувала. Очевидно тут не йшло лише про відбудову організації, але й про її закріплення. Тим слід пояснити слабі організаційні успіхи Обєднання на Волині і Холмщині.

Тепер, як уже згадано, на головному терені організація відбудована. Завданням найближчого Народнього Зїзду буде виповнити її творчим змістом, а обовязком будучого проводу докінчити розснування організаційної сітки на північно-західних землях, включаючи в свій широкий горизонт цілість потреб і змагань нації.

Коли Народній Зїзд називаємо національним парляментом, то зїзди наших освітніх, культурних, економічних і инших осередніх установ, є парляментарними комісіями, в яких розглядається поодинокі ділянки нашого життя. Досі той звязок між парляментом і комісіями є — правду кажучи — дуже слабий і хиткий. Друга, поорганізаційна фаза нашого національного життя повинна бути висловом його єдности і суцільности. Зовсім природно, що тоді і звязок між парляментом і комісіями повинен бути тісніший і цілкіший. Від роздрібности і партикуляризму поодиноких ділянок нашого життя — до суцільности, до синтези! — ось імператив на найближчу мету.

Радянська Україна.

З економічних проблем.

З приватного листу, що прийшов від вернувшого недавно на Україну визначного українського громадянина до знайомого нашої редакції, вибираємо отсі цікавіші місця:

„Ви повинні сюди вертати негайно. Роботи тут богато і то вдячної, особливо для Вас. З матеріяльного боку Ви моглиб добре стояти, бож Ви „спец", а всілякі специ тут дуже гарно платні. Ось проф. О. за 8 годин тижнево має 200 карб., а як спец у вищій раді сільського господарства 400 карб. У цій раді він дає лиш поради (економічні), а тепер занятий виключно „Дніпрельстаном". Ця Дніпровська електрична стація будується на порогах. Небавком зачнуться там роботи. Це буде мати кольосальне значіння для України. Подумайте тільки: кошти роботи обчислені на 120 міліонів карбованців, себто 60 міліонів долярів. До здійснення цього ґандіозного проекту радянський уряд у Харкові береться власними силами, відкинувши всі пропозиції в цій справі ріжних американських та західно-европейських капіталістів.

„Щодо кооперації, то вона тут є ударною справою. Все тільки й думає про неї. Кооперація справді захоплює собою чимраз ширші круги.

„З приватних підприємств повернено млинарську промисловість на 90 процент попереднім прив. власникам. У тому числі всі млини, що не мають вальців; млинів з разовими каміннями зовсім не торкають. Повернено також ті млини, що мають разові каміня та два вальцеві.

Дрібні фабрички та майстерні працюють як приватні підприємства. Великі фабрики та підприємства є власністю держави, але й вони віддаються в аренду приватним особам на означений речинець. З цього такий висновок, що коли й є приватні підприємства, то вони в більшости в українських руках. Менші камениці передані теж власникам.

„В торговельних приватних підприємствах у більших містах Українці мало заняті: там головно Жиди й Москалі, які дуже вороже ставляться до українізації особливож останні. Жидівський елемент піддається українізації звільна, але постійно й певно. Мені особисто вже кілька разів приходилося обсварюватися за це з Москалями. Уряд переводить українізацію рішучо й послідовно. Директором Всеукраїнської Комісії для українізації є проф. Васильківський з Камянця.

„Вищі школи зукраїнізовані найкраще в Києві. Друге місце займає Харків, а останнє „мама" Одеса. До неї висилають радо Галичан, щоб вони там українізували публику, бо вони в тому напрямі випробовані робітники. У вищих школах Полтави й Камянця всі професори викладають свої дисципліни в українській мові.

„Наш дядько почуває себе незле, але все нарікає, що дорога мануфактура. Нарікання оправдане, бо населення ходить обдерте й босе. Інтелігенція живе так-ж порівнюючи незле, хоч, розуміється, відчуває ріжні недостачі. Інтелігенція щиро допомагає справі українізації, як загалом справі будови української державности".

Український Червоний Хрест.

Є це поважна культурно-гуманітарна громадянська організація, яка має 412 філій на місцях, що обєднують 122.574 членів (по даним на 1. січня 1926 р.). Під зарядом Червоного Хреста було минулого року 43 диспансерів і 5 санаторій для туберкулічних, 14 амбуляторій та полікліник, 38 консультацій для породільниць, 113 діточих захоронок, 15 їдалень для безробітних, 13 лікарень і богато инших медичних та санітарних установ, як аптики, лазні, лябораторії і т. п. Бюджет Червового Хреста на 1925/6 рік виносить 3 міліони 50 тис. карб. — Червоний Хрест зібрав, як ми свого часу інформували, на допомогу голодуючим селянам Західної України 40 тис. карб. і вислав сюди 43 тисяч пудів зерна.

З. КУЗЕЛЯ.

Проф. д-р Раймунд Фридрих Кайндль.

З приводу 60-ліття уродин.

Дня 31-го серпня ц. р. святкував професор грацького університету д-р Р. Ф. Кайндль свої 60-ті уродини й був предметом сердечних і щирих привітань німецькими вченими і письменниками. А що проф. Кайндль має теж чималі заслуги і для української науки, тому й дозволю собі присвятити йому кілька слів на сторінках нашого часопису.

Проф. Кайндль, якого родина перед сто роками вимандрувала з Долішньої Австрії на Буковину, уродився в Чернівцях і виріс серед українського окруження на Буковині, яку покинув щойно підчас війни, в 1915-тому році, прийнявши катедру австрійської історії на грацькому університеті. Знаючи місцеві мови, Кайндль дуже скоро, ще в молодечім віці, зацікавився історією та етнографією свого рідного краю. Ця цікавість, як згадує він сам у своїй „Історії Чернівців", пробудилася в ньому ще в батьківському домі, піддержувана з одного боку стародавньою домовою обстановкою, а з окрема книжками та малюнками талановитого батька й живими оповіданнями матері і старших від нього братів та сестер, з другогож боку впливами дальшого окруження, між иншим буковинського історика Ф. Вікен-Гавлера. Вона залишилася у нього і надальше, хоч пізніше предмет його студій розширився поза границі Буковини й замешкуючих її народів і охопив життя й буття німецького населення цілого Прикарпаття (Галичини, Буковини, Мадярщини й Румунії).

Покінчивши університет у Чернівцях, де його батько довший час учителював у реальній школі, а потім у мужеській учительській семинарії, присвятився Кайндль спеціяльно історичним студіям та доповнивши свою фахову освіту у віденському Інституті „für österreichische Geschichtsforschung", став у 1893-ому році приватним доцентом, а в 1901-ім звичайним професором австрійської історії у черновецькому університеті.

Перші свої праці присвятив Кайндль свому родинному місту і краєві. В 1888 (і 1903-ім) році появляється його „Історія Буковини" (Geschichte der Bukowina), в 1895-ому його перша ілюстрована „Landeskunde", а в 1908-ому, з приводу цісарського ювилею і 500-літнього істнування Чернівців, його Geschichte der Stadt Czernowitz", які зробили йому славу доброго місцевого історика.

Проф. Кайндль був типом живого вченого, що не заопувався в самі тільки книжки й матеріяли, але залюбки студіював свою територію, стараючись пізнати її якнайдокладніше при помочі подорожей, розкопок, збирання матеріялів і т. д. З великим заінтересуванням займався преісторичними розслідами Буковини й задля цього, як консерватор „Центральної Комісії для розслідів мистецтва та історичних памятників", часто обїздив Буковину, провадив розкопки сам або до спілки з Ромсторфером, або прихильновував чужих робіт (нпр. у Шипинцях) і збирав із замилуванням предмети розкопок, особливо з часів мальованої кераміки, запомагаючи ними місцевий та віденський музей. Для цього Кайндль не жалував ні грошей, ні труду і його часті звідомлення в „Записках Центральної Комісії" приносили завсіди доволі цікавого матеріялу для пізнання передісторичних часів Буковини.

Таксамо як член Центральної Архівної Ради розслідкував він пильно місцеві й чужі архіви та збірки урядових і приватних документів і використовував їх у своїх загальних історичних працях і в цілому ряді спеціяльних, льокальних праць, що переважно дотикають Буковини й мають вартість і для нашої науки. Сюди належать його праці про „Цісаря Иосифа і його відношення до Буковини", про „Цісарські подорожі по Буковині", про „Події 18 9 і 1848-ого року на Буковині", про „Підданчі обставини на Буковині", а особливо його „Студії про географічний розділ поселень на Буковині" (в „Mitteilungen der k. k. Geogr. Gesellschaft", Віденъ 1892) і праця „Das Ansiedlungswesen in der Bukowina mit besonderer Berücksichtigung der Deutschen" (1902).

Проф. Кайндль звернув теж підчас своїх частих подорожей по Буковині, Галичині й північній Мадярщині, які робив часто з доручення віденського „Антропольоґічного Товариства", скоро увагу на конечність і корисність етноґрафічних і фолькльорних студій і тому радо збирав і оголошував раз-по раз етнографічні матеріяли. Вони дотикають в першій лінії Українців, а зокрема Гуцульщини й розкинені по всяких журналах і часописах (нпр. „Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft", „Mitteilungen der Geogr. Gesellschaft", „Globus" „Етнографічний Збірник", „Buchenwald", Jahrbuch des Bukow. Landesmuseums" і т. д.) та використані в двох його більших працях „Die Ruthenen in der Bukowina" 2 частині (1889) і „Die Huzulen" Чернівці (1893). За ті праці Кайндль був іменований в 1914-ім році дійсним членом Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, в якого виданнях брав і перед тим участь.

Кайндль писав теж і про инші народи, замешкуючі Буковину, про Жидів, Поляків, Румунів, Липован і Циган, видав збірку німецьких народніх пісень з Буковини („Deutsche Volkslieder aus der Bukowina", 1909) і всім тим матеріялом покористувався у своїм підручнику етнографії „Die Volkskunde, ihre Bedeutung, ihre Ziele und ihre Methode" (Віденъ 1903), до чого нав'язує і його пізніша ректорська промова „Geschichte und Volkskunde" (1912).

Від 20-и літ працював Кайндль з великим замилуванням над історією і кольонізацією Німців у Прикарпатті і вважається сьогодні на цьому полі найкращим спеціялістом, як автор цілого ряду спеціяльних праць, що мають вартість і для нашої науки*), особливож цінної

---

*) Geschichte der Deutschen in Ungarn" (1912), „Deutsche Siedlung im Osten" Stuttgart 1915), „Die Deutschen in Osteuropa" (Bibliothek des Ostens I., Leipzig 1916), „Die Deutschen in Galizien und der Bukowina" (Angewandte Geographie IV, 11 Frankfurt 1916), „Die Ansiedlung der Deutschen in den Karpathenländern, ein Quellenbuch" (1917), „Deutsche Ansiedlung an der unteren Donau" (Prag 1917) і ин.